

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 8Stk/15/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106173
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Babiaková
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2026:0823106173.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Babiakovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudkyne JUDr. Anity Filovej a sudcu JUDr. Rastislava Dlugoša, PhD., v právnej veci žalobcu: Urbárske pozemkové spoločenstvo Vikartovce, so sídlom Hlavná 315/88, 059 19 Vikartovce, IČO: 17 149 550, právne zastúpený advokátom: JUDr. Juraj Lukáč, so sídlom Námestie sv. Egídia 11/6, 058 01 Poprad, IČO: 42 421 152, proti žalovanému: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.s. 6854/2023-770, č. 15416/2023 zo dňa 13. júla 2023, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. 2S/17/2023-88 zo dňa 16. apríla 2025, takto

rozhodol:

I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici č. k. 2S/17/2023-88 zo dňa 16. apríla 2025 mení tak, že rozhodnutie žalovaného č.s. 6854/2023-770, č. 15416/2023 zo dňa 13. júla 2023 zrušuje a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Žalobcovi priznáva právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania ako aj konania pred správnym súdom.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia rozhodnutím č. 4509/2023-2002-8 zo dňa 13. apríla 2023 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) uložila žalobcovi podľa § 17 ods. 5 písm. a) zákona č. 113/2018 Z. z. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh a o zmene a doplnení zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o dreve“) v znení účinnom do 31. mája 2025 pokutu 11.000,- EUR za štyri iné správne delikty podľa § 17 ods. 1 písm. a), c) a e) zákona o dreve, ktorých sa mal žalobca dopustiť.

2. Žalovaný rozhodnutím č.s. 6854/2023-770, č. 15416/2023 zo dňa 13. júla 2023 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“) zmenil prvostupňové rozhodnutie tak, že upravil skutok obsiahnutý v bode I. výroku prvostupňového rozhodnutia, vypustil nadväzujúcu časť odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia a vo zvyšku prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

3. Prvostupňovým rozhodnutím, v spojení s rozhodnutím žalovaného, tak bola žalobcovi uložená pokuta 11.000,- EUR:

· I. za iný správny delikt podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025, ktorého sa žalobca dopustil tým, že ako hospodársky subjekt v roku 2020 uviedol na vnútorný trh drevo v objeme 70,71 m³ v rozpore s § 23 ods. 8 písm. a) zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon o lesoch“) v znení účinnom od 1. januára 2020 do 31. mája 2025, keďže

ako obhospodarovateľ lesných pozemkov v zmysle § 2 písm. p) zákona o lesoch nachádzajúcich sa na lesnom poľnohospodárskom celku (ďalej len „LHC“) SPIČ, BYSTRÉ, lesnom celku (ďalej len „LC“) OSTATNÉ LESY NA LHC SPIŠSKÉ BYSTRÉ v mesiaci október 2020 nevykonával ohlásenie náhodnej ťažby v objeme 70,71 m³ príslušnému orgánu do siedmich dní odo dňa zistenia dôvodu vzniku náhodnej ťažby v jednotke priestorového rozdelenia lesa (ďalej len „JPRL“ alebo „dielec“) 425a01 na objem 70,71 m³ dreveniny smrek, pričom v JPRL 425a01 už od 30. januára 2020 do 27. júla 2020 vykonával ohlasovanie dôvodov vzniku náhodných ťažieb v zmysle § 23 ods. 8 písm. a) zákona o lesoch v znení účinnom od 1. januára 2020 do 31. mája 2025, no v lesnej hospodárskej evidencii (ďalej len „LHE“) pre JPRL 425a01 bol v evidencii ťažby drevenín a holín zaevidovaný dôvod vzniku náhodnú ťažbu prvým zápisom v mesiaci október 2020 na objem 60 m³ dreveniny smrek, ako škodlivý činiteľ bol uvedený lykožrút smrekový a druhým zápisom v danom období na objem 30 m³ dreveniny smrek, ako škodlivý činiteľ bol uvedený vietor, teda odhadnutý objem náhodnej ťažby v mesiaci október 2020 bol v objeme 90 m³, pričom náhodná ťažba bola vykonaná v objeme 70,71 m³ na základe povolenia vydaného na obdobie 20. júla 2020 do 31. decembra 2020 na celkový objem 230 m³ dreveniny smrek, táto ťažba bola v LHE v evidencii ťažby dreva a holín zaevidovaná v mesiaci október 2020 dvoma zápismi (lykožrút, vyťažený objem 40,71 m³ a vietor, vyťažený objem 30 m³), no žalobca príslušnému orgánu nahlásil dôvod vzniku predmetných náhodných ťažieb v JPRL 425a01 za mesiac október v informačnom systéme lesného hospodárstva (ďalej len „ISLH“) až 23. novembra 2020 (prvé hlásenie - lykožrút smrekový, drevenina smrek, odhadnutý objem 70 m³, druhé hlásenie - lykožrút smrekový, drevenina smrek, odhadnutý objem 20 m³, tretie hlásenie - vietor, drevenina smrek, odhadnutý objem 30 m³, štvrté hlásenie - vietor, drevenina smrek, odhadnutý objem 40 m³), teda príslušnému orgánu nevykonával nahlásenie dôvodu vzniku náhodnej ťažby do siedmich dní, keď boli dôvody zistené, ale až po vykonaní ťažby, čím objem 70,71 m³ dreveniny smrek bol vyťažený v rozpore s § 23 ods. 8 písm. a) zákona o lesoch v znení účinnom od 1. januára 2020 do 31. mája 2025 a následne bol tento objem dreva uvedený predajom na vnútorný trh,

· II. za iný správny delikt uvedený v § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025, ktorého sa žalobca, ako hospodársky subjekt, dopustil tým, že v presne neurčitej dobe roku 2020 a roku 2021 uviedol na vnútorný trh drevo v celkovom objeme 248,02 m³ v rozpore s § 23 ods. 10 zákona o lesoch v znení účinnom od 1. januára 2020 do 31. mája 2025, keďže žalobca a) v JPRL č. 425a01 vykonával v presne neurčenej dobe v mesiacoch november 2020 - december 2020 náhodnú ťažbu dreva v objeme 71,39 m³, ktorú zaevidoval v LHE v evidencii ťažieb a holín v mesiaci november 2020, b) v JPRL č. 429_11 vykonával v presne neurčenej dobe v mesiacoch november 2020 - december 2020 náhodnú ťažbu dreva v objeme 25,88 m³, ktorú zaevidoval v LHE v evidencii ťažieb a holín v mesiaci november 2020, c) v JPRL č. 469_00 vykonával v presne neurčenej dobe v mesiacoch november 2020 - december 2020 náhodnú ťažbu dreva v objeme 20 m³, ktorú zaevidoval v LHE v evidencii ťažieb a holín v mesiaci november, d) v JPRL č. 483_10 vykonával v presne neurčenej dobe v mesiacoch november 2020 - december 2020 náhodnú ťažbu dreva v objeme 79,82 m³, ktorú zaevidoval v LHE v evidencii ťažieb a holín v mesiaci november 2020, e) v JPRL č. 486_20 vykonával v presne neurčenej dobe v mesiacoch november 2020 - december 2020 náhodnú ťažbu dreva v objeme 20 m³, ktorú zaevidoval v LHE v evidencii ťažieb a holín v mesiaci november 2020, f) v JPRL č. 491_10 vykonával v presne neurčenej dobe v mesiacoch november 2020 - december 2020 náhodnú ťažbu dreva v objeme 30,93 m³, ktorú zaevidoval v LHE v evidencii ťažieb a holín v mesiaci november 2020, pričom vo všetkých vyššie uvedených prípadoch dôvod vzniku náhodnej ťažby bol ohlásený dňa 23. novembra 2020 orgánu štátnej správy lesného hospodárstva prostredníctvom ISLH, teda k náhodnej ťažbe došlo pred uplynutím desaťdňovej lehoty od doručenia ohlásenia o náhodnej ťažbe orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, pričom žalobca nedisponoval súhlasom orgánu štátnej správy lesného hospodárstva na vykonanie nahlásenej náhodnej ťažby pred uplynutím zákonnej desaťdňovej lehoty, teda nedodrжал zákonnú lehotu na vykonanie náhodnej ťažby od jej nahlásenia po realizáciu a následne bol tento objem vyťaženého dreva uvedený predajom na vnútorný trh;

· III. za iný správny delikt uvedený v § 17 ods. 1 písm. e) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025, ktorého sa žalobca ako hospodársky subjekt dopustil tým, že v rámci svojej činnosti, t. j. pri uvádzaní dreva na trh v období od 13. januára 2020 do 16. decembra 2020 opakovane vystavil prepravcom dreva a výrobkov z dreva neúplné doklady, ktoré sprevádzali prepravu dreva a výrobkov z dreva, a ktoré mali slúžiť prepravcom dreva a výrobkov z dreva ako nezameniteľne identifikované doklady o pôvode prepravovaného dreva a výrobkov z dreva, čím došlo zo strany účastníka konania k vystaveniu dokladov v rozpore s § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025;

· IV. za iný správny delikt uvedený v § 17 ods. 1 písm. c) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025, ktorého sa účastník konania ako hospodársky subjekt dopustil tým, že si neplnil povinnosti

uvedené v ustanovení § 4 ods. 1 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 v súvislosti s vystavovaním nezameniteľne identifikovateľných dokladov.

4. K skutku I žalovaný uviedol, že podľa § 23 ods. 7 zákona o lesoch v znení účinnom do 31. mája 2025 je žalobca povinný vznik dôvodu na náhodnú ťažbu ako obhospodarovateľ lesa ohlásiť do siedmich dní. Žalobca si pritom zmluvne dohodol s prevádzkovateľom systému WebLes, že prostredníctvom tohto bude dochádzať k ohlasovaniu vzniku dôvodu náhodnej ťažby príslušnému štátnemu orgánu. Týmto preniesol plnenie zákonných povinností na inú osobu. Hoci žalobca preukázal snahu v systéme WebLes nahlásiť dôvod náhodnej ťažby, tento nebol v ISLH nahlásený tak, ako v súlade s § 23 ods. 7 zákona o lesoch mal byť. Prípadný nedostatok na strane systému WebLes ide tak podľa žalovaného na vrub žalobcu a nezbavuje ho povinnosti za porušenie zákona. V tejto časti nebolo možné aplikovať materiálny korektív, a to z dôvodu, že žalobca ako právnická osoba nesie za správny delikt objektívnu zodpovednosť - bez ohľadu na zavinenie. Túto okolnosť preto žalovaný a prvostupňový orgán zohľadnili len v rámci zákonom povolenej miery voľnej úvahy pri ukladaní sankcie, keď uložili žalobcovi pokutu na dolnej hranici zákonnej sadzby. Tým bola zohľadnená závažnosť protiprávneho konania a jeho následky.

5. K skutku II žalovaný uviedol, že žalobca svoje porušenie zákona značne zľahčuje. Ak žalobca tvrdil, že ustanovenie § 23 ods. 10 zákona o lesoch mohol porušiť len vtedy, ak by náhodnú ťažbu vykonal bez ohlásenia alebo napriek tomu, že po vykonaní ohlásenia bola ťažba zakázaná, tak sa podľa žalovaného mylí. Lehota, počas ktorej nemôže žalobca vykonať ťažbu, odo dňa ohlásenia, je podľa žalovaného striktné zákonom určená. 10-dňová lehota, po uplynutí ktorej možno vykonať náhodnú ťažbu, slúži podľa žalovaného na to, aby príslušný orgán v teréne zistil, či sa skutočne jedná o náhodnú ťažbu a či ide o náhodnú ťažbu v rozsahu a na ploche uvedenej v ohlásení - ide o prevenciu pred vykonaním nelegálnej ťažby. Túto zákonnú povinnosť, vykonaním náhodnej ťažby pred uplynutím zákonnej lehoty, žalobca podľa názoru žalovaného porušil.

6. K skutku III a IV žalovaný uviedol, že v § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom od 1. januára 2020 sú vymedzené náležitosti dokladov, ktoré žalobca ako obhospodarovateľ lesa vystavuje prepravcovi dreva. Žalobca pritom vystavil doklady, ktoré neobsahovali údaj o čase prepravy a v niektorých prípadoch o druhu dreviny. Podľa žalovaného nejde len o formálne pochybenia. Účelom týchto údajov je zamedziť opakovanému použitiu toho istého dokladu na prepravu dreva, aby sa zamedzilo uvádzaniu nelegálne vyťaženého dreva na trh. Ak žalobca tvrdil, že používal neúplné tlačivo, ktoré neobsahovalo kolónku o čase prepravy, podľa názoru žalovaného bolo povinnosťou žalobcu vydať riadny doklad, pričom neznalosť zákona žalobcu neospravedlňuje. Ak žalobca namietal, že svojím systémom číslovania súhlasov neporušil systém náležitej starostlivosti, žalovaný dodal, že tento porušil tým, že vydával také doklady na prepravu dreva, ktoré neobsahovali všetky zákonom o dreve vyžadované náležitosti, hoci to vo svojom systéme náležitej starostlivosti uviedol.

7. Žalovaný dodal, že zákon o dreve neobsahuje žiadne liberačné dôvody, pričom pokuta bola uložená po zohľadnení všetkých okolností, v rámci zákonnej sadzby a na jej dolnej hranici.

II. Priebeh konania pred správnym súdom a jeho rozhodnutie

8. Proti rozhodnutiu žalovaného podal žalobca správnu žalobu, ktorou žiadal zrušiť rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

9. Žalobca namietal, že rozhodnutie žalovaného vychádza z nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu, keď uvádza, že v mesiaci október 2020 bola vykonaná v JPRL 425a01 náhodná ťažba dreviny v celkovom objeme 70,71 m³, a to na základe písomného súhlasu odborného lesného hospodára č. 5/7/2020/219. Vychádzal pritom z LHE z evidencie ťažby drevín a holín za október 2020. Na základe porastovej karty je zjavné, že v mesiaci október bola vykonaná náhodná ťažba v objeme 70,71 m³. Táto spracovaná náhodná ťažba evidovaná v softvérovej aplikácii WebLes pochádza z odhadnutej náhodnej ťažby, ktorá bola zaevidovaná v LHE ohlásením cez výrobnú-mzdový lístok zo dňa 6. októbra 2020 o 15.34 hod. na celkový objem 70 m³. Náhodná ťažba vykonaná v rozsahu 0,71 m³ je v aplikácii WebLes s dátumom evidencie ťažby 31. októbra 2020, avšak s dátumom vzniku dôvodu náhodnej ťažby 27. júla 2020. Tento posledný objem z júla 2020 nepodliehal ohláseniu náhodnej ťažby podľa § 23 ods. 8 písm. a) zákona o lesoch. Žalovaný nemal vychádzať len z údajov obsiahnutých v porastovej karte, ale aj z údajov popisujúcich reálne vykonané činnosti v aplikácii WebLes a z výrobnú-mzdového dokladu LF41, ktoré sú vedené na dennej, resp. týždennej báze. Porastová karta je vedená len na mesačnej báze.

10. Žalobca navrhol, že túto vadu možno zohľadniť v správnom súdnom konaní tiež uplatnením peňažnej moderácie.

11. Správny súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č. k. 2S/17/2023-88 zo dňa 16. apríla 2025 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) správnu žalobu žalobcu zamietol.

12. Správny súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že rozhodnutie žalovaného vychádza z nedostatočne a nesprávne zisteného skutkového stavu. Z administratívneho spisu mal správny súd za preukázané, že v JPRL 425a na LHC Spišské Bystré žalobca nahlásil dňa 23. novembra 2020 štyri dôvody náhodnej ťažby. Z evidencie ťažby dreva a holín - 47/155 v JPRL 425a predloženej žalobcom inšpekcií v programe WebLes vyplýva, že v mesiaci október 2020 bola zaevidovaná náhodná ťažba v celkovom objeme 70,71 m³. Toto bolo preukázané najmä protokolom z inšpekcie a v ňom uvedenými dôkazmi a dôkazmi predloženými žalobcom. Správny súd zdôraznil, že tieto zistenia žalobca v administratívnom konaní nenamietal. Zo žalobcom predloženej tabuľky ID: 30668 vyplýva, že v systéme WebLes malo dôjsť dňa 6. októbra 2020 k zaevidovaniu odhadnutého objemu náhodnej ťažby celkovo 70 m³ dvoma hláseniami. Obe boli prijaté do ISLH až dňa 23. novembra 2020. Žalobca pritom predložil stanovisko spoločnosti Foresta SK, a.s. o poskytnutí plnej súčinnosti pri poskytovaní údajov z informačného systému WebLes. Správne orgány pritom reagovali na túto námietku tým, že bolo povinnosťou žalobcu zabezpečiť ohlásenie riadne a včas.

13. Podľa názoru správneho súdu správne orgány nepochybili, keď vychádzali z údajov uvedených v LHE, ktorá poskytuje záväzné informácie o činnostiach vykonaných v lese (§ 44 ods. 1 zákona o lesoch). Keďže do LHE sa eviduje vykonaná ťažba v danom mesiaci súhrnne, žalobca zapísal túto jediným súhrnným zápisom v objeme 70,71 m³ v mesiaci október. Podklady pritom slúžia len pre obhospodarovateľa, je ich možné meniť do momentu zapísania do LHE. Pre správne orgány sú relevantné údaje práve v LHE. Preto príslušné orgány nemohli vychádzať z priebežne žalobcom zbieraných interných údajov, ale len z oficiálnej evidencie. Ak žalobca namietal, že porastová karta - ťažba dreva a holiny nie je postačujúcim dôkazom, toto správny súd neuznal za dôvodné. A to s odkazom na § 44 ods. 1 zákona o lesoch v spojení s § 9 ods. 1 písm. a) bod 1 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 297/2011 Z. z. o lesnej hospodárskej evidencii.

14. K žiadosti o peňažnú moderáciu správny súd uviedol, že v predmetnom prípade je aplikovateľná len sankčná moderácia. Žalobca pritom neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by preukázal dôvody pre jej aplikáciu podľa § 198 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“). Uloženú pokutu považoval správny súd za náležite odôvodnenú a primeranú. Žalobca pritom nepreukázal ani jej likvidačný charakter. Preto správny súd nezistil dôvody na jej aplikáciu.

III. Kasačná sťažnosť a priebeh konania na kasačnom súde

15. Proti napadnutému rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalobca - sťažovateľ z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP. Žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť správne mu súdu na ďalšie konanie.

16. Podľa názoru sťažovateľa správny súd pochybil, keď náležite nepreskúmal aplikáciu trestnoprávných zásad na prípad sťažovateľa, najmä otázku materiálnych znakov deliktu, zákazu objektívnej zodpovednosti mimo zákonného rámca, potrebu posúdenia miery zavinenia a subjektívneho vzťahu páchatel'a k porušeniu povinnosti a zásadu v pochybnostiach v prospech páchatel'a.

17. Správny súd najmä nepreskúmal otázku absencie zavinenia, keď sťažovateľ predložil výstupy zo systému WebLes. Sťažovateľ sa s primeranou odbornou starostlivosťou spoliehal na to, že tento systém evidencie a komunikácie so štátnymi orgánmi riadne funguje. Správny súd túto okolnosť skúmal len v medziach toho, že takéto dôkazy mohol sťažovateľ predložiť v administratívnom konaní, čím odmietol ich dôkaznú silu len z formálneho dôvodu. Išlo pritom o dôkazy vyvracajúce zákonné podmienky uloženej sankcie - neexistenciu materiálneho znaku deliktu.

18. Sťažovateľ tiež poukázal na to, že 1. júna 2025 došlo k zásadnej revízii zákona o lesoch, pričom v § 23 ods. 7 a 8 zákona o lesoch bola zrušená povinnosť obhospodarovateľa lesa ohlasovať vznik náhodnej/asanačnej ťažby v prípadoch, kde objem ťažby nepresahuje 5 % zásoby porastu podľa § 23 ods. 7 písm. c) zákona o lesoch. Objem dreva vyťažený v októbri 2020 nedosahuje 5% z dotknutej zásoby porastu lesa. Zákonodarca teda sám uznal, že konanie sťažovateľa v spornej časti nemá byť sankcionované, čo má byť zohľadnené minimálne vo výške sankcie. Správny súd túto zmenu právnej úpravy opomenul.

19. Následne sťažovateľ poukázal na vady procesného postupu, keď protokol z inšpekcie bol doručený až takmer 3 mesiace po jeho vyhotovení, nezohľadnenie námietok sťažovateľa vo vyjadrení k začatiu správneho konania a aj skutočnosť, že žalovaný v časti menil prvostupňové rozhodnutie, keď toto vychádzalo v časti z nesprávneho zistenia skutkového stavu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je podľa sťažovateľa tiež nedostatočné, keď obsahuje len zopakovanie argumentácie žalovaného.

20. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril aj žalovaný, ktorý kasačnú sťažnosť považoval za nedôvodnú a napadnutý rozsudok za vecne správny. K zmene právnej úpravy žalovaný uviedol, že ide o

zaujímavú teoreticko-právnu úvahu, ktorá však nemôže byť dôvodom zrušenia napadnutého rozsudku. V civilizovanom právnom štáte totiž legislatívne zmeny sú štandardným javom a reakciou zákonodarcu na meniace sa spoločenské vzťahy. Je nepodstatné, či zmeny smerujú k sprísneniu alebo uvoľneniu regulácie, keďže takáto zmena nie je dôvodom na revíziu súdnych rozhodnutí reflektujúcich právnú úpravu v minulosti. Podľa žalovaného je otázne, či by sťažovateľ argumentoval legislatívnymi úpravami aj v prípade, keby tieto zhoršovali jeho postavenie. Optikou sťažovateľa by totiž mohli byť rozhodnutia zmenené aj v prípade, ak by malo dôjsť k ukladaniu prísnejších sankcií. Zohľadnenie zmien právnej úpravy nie je prípustné podľa názoru žalovaného s odkazom na princíp materiálneho právneho štátu podľa čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

IV. Posúdenie kasačného súdu

21. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „Najvyšší správny súd“ alebo kasačný súd“), po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP) a je prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k názoru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

22. Kasačný súd dáva do pozornosti, že v predmetnej veci ide o vec správneho trestania podľa § 194 ods. 1 SSP, čo je medzi účastníkmi kasačného konania nesporné. V kasačnom konaní, obdobne ako v správnom súdnom konaní, tak platí, že v týchto veciach kasačný súd nie je viazaný sťažnostnými bodmi v zákonom uvedených prípadoch, medzi inými aj v prípade, ak ide o otázku správnosti aplikácie základných zásad trestného konania, ktoré je potrebné použiť a základných zásad ukladania trestov [§ 453 ods. 2 v spojení s § 195 písm. c) a d) SSP]. Jednou zo základných zásad trestného práva, ktorá sa vzťahuje aj na správne trestanie, je ústavne zakotvená zásada, podľa ktorej sa trestnosť činu posudzuje a trest ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, s výnimkou situácie, ak je neskorší zákon pre páchatel'a priaznivejší (čl. 50 ods. 6 Ústavy). Inými slovami, podstatou tejto zásady je aj požiadavka, aby sa trest/sankcia ukladali a samotná trestnosť činu posudzovala (v prípade ich zmeny v čase v priebehu rozhodovania o správnom delikte) podľa právnej úpravy najvýhodnejšej pre páchatel'a (napr. rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Asan/9/2020 zo dňa 25. augusta 2022).

23. Podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dreve hospodársky subjekt sa dopustí iného správneho deliktu, ak a) uvedie na vnútorný trh drevo a výrobky z dreva v rozpore s osobitnými predpismi.

24. Podľa § 17 ods. 5 písm. a) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 orgán dozoru uloží za iný správny delikt podľa a) odseku 1 písm. a) pokutu od 10 000 eur do 200 000 eur a rozhodne o prepadaní dreva a výrobkov z dreva do vlastníctva Slovenskej republiky podľa § 14 ods. 4.

25. Podľa § 17 ods. 5 písm. a) zákona o dreve v znení účinnom od 1. júna 2025 orgán dozoru uloží za iný správny delikt podľa odseku 1 písm. a) pokutu od 1 000 eur do 200 000 eur a rozhodne o prepadaní dreva a výrobkov z dreva do vlastníctva Slovenskej republiky podľa § 14 ods. 4.

26. Kasačný súd konštatuje, že v predmetnej veci došlo v kasačnom konaní k viacpočetným zmenám právnej úpravy, ktoré môžu mať dopad na právne postavenie sťažovateľa v súvislosti so správnymi deliktmi, ktoré sankcionoval žalovaný. Jednak ide o zmenu právnej úpravy sankcionovaných povinností (§ 23 ods. 7 zákona o lesoch v znení účinnom od 1. júna 2025, bod 35 tohto rozsudku), ale aj o zmiernenie sankcií za zistené správne delikty [§ 17 ods. 5 písm. a) a b) zákona o dreve v znení účinnom od 1. júna 2025].

27. Kasačný súd už vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že v súlade s čl. 50 ods. 6 Ústavy je správny súd povinný zohľadniť zmenu právnej úpravy v prospech páchatel'a správneho deliktu aj vtedy, ak k nej dôjde v nadväzujúcom správnom súdnom konaní (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Asan 2/2019 zo dňa 5. novembra 2019, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky ako R 20/2021). Z rozhodnutia veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SVs/2/2022 zo dňa 11. februára 2026 (bod 55) a z jemu predchádzajúceho rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 zo dňa 1. augusta 2025 tiež vyplýva, že aj kasačný súd je povinný zohľadniť zmenu v právnej úprave v prospech páchatel'a správneho deliktu, ku ktorej došlo v kasačnom konaní, ak (i) ide o vec správneho trestania a (ii) v predmetnej veci dochádza k vykonávaniu práva Európskej únie.

28. Ako už kasačný súd uviedol vyššie, v predmetnej veci nie je sporné, že ide o vec správneho trestania. V tejto veci bol sťažovateľ žalovaným sankcionovaný za porušenie jeho povinností ako hospodárskeho subjektu podľa čl. 2 písm. c) a čl. 4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 995/2010 z 20. októbra 2010, ktorým sa ustanovujú povinnosti hospodárskych subjektov uvádzajúcich na trh drevo a výrobky z dreva (ďalej len „Nariadenie o dreve“), pričom kontrolný a sankčný mechanizmus sú členské štáty Európskej únie povinné vytvárať v intenciách právneho základu obsiahnutého v čl. 10 ods. 1 a

nasl. a čl. 19 ods. 1 a nasl. Nariadenia o dreve. Sankcionovaním sťažovateľa v predmetnej veci a nadväzujúcim súdnym prieskumom v správnom súdnictve preto nepochybne dochádza k vykonávaniu práva Európskej únie. Preto je aj kasačný súd povinný zosúladiť výklad čl. 50 ods.6 Ústavy so Súdnym dvorom Európskej únie komunikovaným výkladom čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie. 29. S ohľadom na už uvedené kasačný súd konštatuje, že v predmetnej veci bola sťažovateľovi ukladaná sankcia celkovo za štyri iné správne delikty, a to za použitia absorpčnej zásady, aplikujúc najprísnejšiu možnú sankciu podľa § 17 ods. 5 písm. a) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025. Sťažovateľovi bola pritom uložená sankcia na dolnej hranici zákonom určenej sadzby (11.000,- EUR), keď žalovaný zohľadnil nielen povahu samotných skutkov, ale aj mieru zavinenia (k prvému skutku došlo bez zavinenia na strane sťažovateľa), limitované následky protiprávneho konania a súčinnosť sťažovateľa. Počas kasačného konania nadobudla účinnosť právna úprava, ktorou sa v podstatnej miere znížila dolná hranica sadzby pokuty, ktorá môže byť v predmetnej veci uložená - a to z pôvodných 10.000,- EUR na 1.000,- EUR [§ 17 ods. 5 písm. a) zákona o dreve v znení účinnom od 1. júna 2025]. Zákonodarca tak podstatne zmenil svoj náhľad na sankcionovanie porušenia zistených povinností, čo sa prejavilo najmä v znížení dolnej sadzby sankcie - pokuty. Nová právna úprava účinná od 1. júna 2025 nepochybne predstavuje pre sťažovateľa pozitívnejšiu právnu úpravu, keď pri uplatnení rovnakej logiky žalovaného a jeho prístupu k odôvodneniu sankcie na dolnej hranici zákonnej sadzby nemožno rozumne vylúčiť, že sťažovateľovi by za aktuálne platnej právnej úpravy bola uložená nižšia sankcia (v rozpätí od 1.000,- do 11.000,- EUR).

30. Právna úprava sankcie v znení účinnom od 1. júna 2025, ktorá nadobudla účinnosť v kasačnom konaní, tak predstavuje pre sťažovateľa potenciálne priaznivejšiu úpravu, a je preto potrebné, aby sa správne orgány so zmenou právnej úpravy v ďalšom konaní náležite vysporiadali. Preto kasačný súd kasačnej sťažnosti sťažovateľa vyhovel.

31. Podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dreve hospodársky subjekt sa dopustí iného správneho deliktu, ak a) uvedie na vnútorný trh drevo a výrobky z dreva v rozpore s osobitnými predpismi.

32. Podľa § 23 ods. 7 písm. a) zákona o lesoch v znení účinnom do 31. mája 2025 obhospodarovateľ lesa je povinný ohlásiť dôvod vzniku náhodnej ťažby do siedmich dní odo dňa, keď zistil, že vznikli dôvody na náhodnú ťažbu, najneskôr však do 30 dní od ich vzniku, orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, ak a) odhadnutý objem dreva z náhodnej ťažby počas platnosti programu starostlivosti o lesy alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok presiahne 15 % zásoby porastu uvedenej v opise porastu [§ 40 ods. 2 písm. b)].

33. Podľa § 23 ods. 8 písm. a) zákona o lesoch v znení účinnom do 31. mája 2025 obhospodarovateľ lesa je povinný orgánu štátnej správy lesného hospodárstva ohlásiť do siedmich dní vznik každej náhodnej ťažby a) po presiahnutí objemu dreva z náhodnej ťažby odhadnutého podľa odseku 7 písm. a).

34. Podľa § 23 ods. 7 zákona o lesoch v znení účinnom od 1. júna 2025 obhospodarovateľ lesa je povinný zabezpečiť zaevidovanie dôvodu vzniku asanačnej ťažby v lesnej hospodárskej evidencii (§ 44) do siedmich dní odo dňa, keď zistil, že vznikli dôvody na asanačnú ťažbu, najneskôr však do 30 dní od ich vzniku, a v tejto lehote ohlásiť dôvod vzniku asanačnej ťažby orgánu štátnej správy lesného hospodárstva, ak

a) odhadnutý objem dreva, ktorý je dôvodom vzniku asanačnej ťažby, a celkový objem asanačnej ťažby presiahnu 15 % zásoby porastu uvedenej v opise porastu [§ 40 ods. 2 písm. b)],

b) odhadnutý objem dreva, ktorý je dôvodom vzniku asanačnej ťažby, celkový objem vykonanej úmyselnej ťažby a celkový objem asanačnej ťažby presiahnu 30 % zásoby porastu uvedenej v opise porastu; tým nie je dotknuté ustanovenie písmena a),

c) bol pre porast ohlásený dôvod vzniku asanačnej ťažby podľa písmena a) alebo písmena b) a odhadnutý objem dreva, ktorý je dôvodom vzniku ďalšej asanačnej ťažby, jednorazovo presiahne 5 % zásoby porastu uvedenej v opise porastu alebo

d) asanačná ťažba sa má vykonať na súvislej ploche s výmerou viac ako 0,3 hektára.

35. Neuniklo tiež pozornosti kasačného súdu, že sťažovateľ bol sankcionovaný v skutku I. za spáchanie deliktu podľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dreve, ktorého sa mal dopustiť tým, že neohlásil náhodnú/asanačnú ťažbu v zistených rozsahoch v súlade s § 23 ods. 8 písm. a) v spojení s ods. 7 písm. a) zákona o lesoch v znení účinnom do 31. marca 2025, čím tieto povinnosti aj porušil. V tomto smere je relevantné, že s účinnosťou od 1. júna 2025 došlo k zásadnej zmene sankcionovanej povinnosti, keď zákonodarca podstatne rozšíril situácie, v ktorých asanačná ťažba nepodlieha ohláseniu príslušnému orgánu (§ 23 ods. 7 zákona o lesoch v znení účinnom od 1. júna 2025). Bude preto úlohou žalovaného tiež posúdiť, či aj táto zmena právnej úpravy nie je pre sťažovateľa priaznivejšia - teda či aplikujúc na prípad sťažovateľa § 17 ods. 1 písm. a) zákona o dreve v spojení s § 23 ods. 7 zákona o lesoch v znení účinnom od 1. júna 2025 nedôjde k úplnému oslobodeniu sťažovateľa spod prvého skutku (keďže takýto skutok už nie je

ďalej zákonodarcom považovaný za protiprávny), alebo k jeho podstatnej zmene (posúdeniu niektorých jednotlivých ťažieb označených žalovaným ako zákonných). Uvedená zmena musí mať pritom takú povahu, že odráža zmenu postoja k trestnoprávnej kvalifikácii daného skutku (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 zo dňa 1. augusta 2025).

36. Pokiaľ žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti namietal, že z požiadaviek materiálneho právneho štátu vyplýva, že prípad sťažovateľa možno posudzovať len podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase rozhodovania správnych orgánov a že voči sťažovateľovi by v opačnom prípade bolo možné uplatniť aj prípadne negatívne zmeny právnej úpravy, kasačný súd sa s touto argumentáciou nestotožnil.

37. Dáva pritom do pozornosti, že čl. 50 ods. 6 Ústavy a čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie sú pomerne jasné v tom, že sú aplikovateľné len vo veciach správneho trestania a umožňujú aplikovať len pozitívnu retroaktivitu. Teda platí, že skutok sa posudzuje a trest sa ukladá podľa právnej úpravy platnej v čase spáchania správneho deliktu s výnimkou prípadu, ak by neskoršia právna úprava bola pre páchatelia priaznivejšia. Filozofickou podstatou tohto princípu, zakladajúcou sa na prezumpcii racionálneho zákonodarcu, je, že zmena právnej úpravy v prospech páchatelia správneho deliktu nastáva vtedy, ak zákonodarca zväži a v zmene právnej úpravy manifestuje, že určité správanie už nepovažuje za spoločensky nebezpečné, alebo vo forme úpravy trestnej sadzby zníži vnímanie jeho spoločenskej nebezpečnosti. Za tohto stavu nemožno akceptovať, aby osoba v procesnom postupe správneho trestania bola sankcionovaná za skutky, ktoré už nová právna úprava nepovažuje za protiprávne, alebo vyššou sankciou, hoci nová právna úprava predpokladá nižšiu. Vychádzajúc z rozhodovacej činnosti Súdneho dvora Európskej únie uvedenej vyššie pritom platí, že za proces posudzovania sankcionovateľnosti správneho deliktu a ukladania trestu zaň nemožno považovať len samotné konanie o správnom delikte, ale aj nadväzujúce správne súdne a kasačné konanie (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23 zo dňa 1. augusta 2025).

38. Podľa § 17 ods. 1 písm. c) zákona o dreve hospodársky subjekt sa dopustí iného správneho deliktu, ak c) nevedie systém náležitej starostlivosti, neuplatňuje systém náležitej starostlivosti alebo pravidelne neudržiava a nevyhodnocuje systém náležitej starostlivosti podľa § 4 ods. 1, 2, 3 alebo ods. 5.

39. Podľa § 17 ods. 1 písm. e) zákona o dreve hospodársky subjekt sa dopustí iného správneho deliktu, ak e) nevystaví prepravcovi doklady podľa § 3 ods. 4 písm. a) až f) a h), vystaví prepravcovi nesprávne alebo neúplné doklady podľa § 3 ods. 4 alebo ich neuchováva podľa § 3 ods. 5.

40. Podľa čl. 6 ods. 1 písm. a) posledná odrážka Nariadenia o dreve systém náležitej starostlivosti uvedený v článku 4 ods. 2 obsahuje tieto prvky: a) opatrenia a postupy zabezpečujúce prístup k informáciám o dodávke dreva alebo výrobkov z dreva, ktoré hospodársky subjekt uviedol na trh: - doklady alebo iné informácie, ktoré preukazujú súlad takého dreva a výrobkov z dreva s uplatniteľnými právnymi predpismi;

41. Obiter dictum dáva kasačný súd tiež do pozornosti žalovaného, že jednou zo základných zásad trestného konania je zásada ne bis in idem (čl. 50 ods. 5 Ústavy a § 2 ods. 8 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov). Podstatou tejto zásady je to, aby tá istá osoba nebola za ten istý skutok viackrát trestaná. Ide pritom o zásadu, ktorú, resp. dodržanie ktorej musia tak správny ako aj kasačný súd vo veciach správneho trestania skúmať z úradnej povinnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 195 písm. c) a d) SSP).

42. Kasačný súd poukazuje v tomto kontexte na tretí a štvrtý skutok, ktoré sú v predmetnej veci kladené sťažovateľovi za vinu. V rámci tretieho skutku žalovaný vyčíta sťažovateľovi, že sa dopustil správneho deliktu podľa § 17 ods. 1 písm. e) zákona o dreve tým, že v rozhodnom období nevystavil prepravcom doklady podľa § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025. V rámci štvrtého skutku žalovaný vyčíta sťažovateľovi, že sa tým istým skutkom (nevystavením dokladov s náležitosťami podľa § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025) dopustil aj správneho deliktu podľa § 17 ods. 1 písm. c) zákona o dreve, teda neuplatňovania systému náležitej starostlivosti podľa § 4 ods. 1 zákona o dreve v spojení s čl. 6 Nariadenia o dreve. Z čl. 6 ods. 1 písm. a) posledná odrážka Nariadenia o dreve v spojení s § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 je pritom zrejmé, že systém náležitej starostlivosti musí vždy obsahovať aj uvedenie vystavovaných dokladov preukazujúcich súlad dreva uvádzaného na trh s uplatniteľnými právnymi predpismi, pričom takýmto dokladom je podľa vnútroštátnej právnej úpravy vždy aj doklad podľa § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025.

43. V predmetnej veci tak nastala situácia, že skutkom (vystavenie určených dokladov bez uvedenia času prepravy dreva a niektorých bez uvedenia dreviny), ktorým sťažovateľ porušil jednu právnu povinnosť (vystaviť doklad s náležitosťami podľa § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025), sa podľa názoru žalovaného dopustil dvoch správnych deliktov podľa § 17 ods. 1 písm. c) a e) zákona o

dreve. Z povahy a náležitostí systému náležitej starostlivosti je pritom zrejmé, že predmetným skutkom (akýmkoľvek nesprávnym vystavením dokladu o preprave dreva) by sa vždy každý hospodársky subjekt musel dopustiť oboch správnych deliktov. Navyše kasačný súd v tomto kontexte nevidí, a ani žalovaný vo svojom rozhodnutí neuviedol, aké odlišné spoločenské záujmy chráni v tomto kontexte § 17 ods. 1 písm. c) v spojení s § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 a § 17 ods. 1 písm. e) v spojení s § 3 ods. 4 zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025. Javí sa preto, že ustanovenie § 17 ods. 1 písm. c) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 a § 17 ods. 1 písm. e) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 môžu byť v pomere špeciality, keď všeobecný § 17 ods. 1 písm. c) zákona o dreve sankcionuje aj všeobecné neuplatňovanie systému náležitej starostlivosti (okrem iného) a § 17 ods. 1 písm. e) zákona o dreve ako osobitná skutková podstata týkajúca sa vystavenia chybných dokladov podľa § 3 ods. 4 zákona o dreve sankcionuje aj porušenie systému náležitej starostlivosti tým, že hospodársky subjekt nevystaví prepravní doklady podľa § 3 ods. 4 zákona o dreve. Pokiaľ však môžu byť správne delikty podľa § 17 ods. 1 písm. c) a e) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 vo vzťahu špeciality, sankcionovaním sťažovateľa za oba správne delikty tak žalovaný mohol porušiť zásadu ne bis in idem. Ide pritom o podstatnú okolnosť, keďže má vplyv na počet spáchaných správnych deliktov a tým aj na výšku ukladanej sankcie.

44. Vyššie nastolenú právnu otázku žalovaný v ďalšom konaní rovnako posúdi a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s ňou náležite vysporiada.

V. Záver

45. Sumarizujúc vyššie uvedené skutočnosti dospel kasačný súd k tomu záveru, že v predmetnej veci musí zohľadniť zmenu právnej úpravy v prospech páchatel'a správneho deliktu - sťažovateľa, a preto podľa § 462 ods. 2 v spojení s § 440 ods. 1 písm. g) a v spojení s § 453 ods. 2 a § 195 písm. c) a d) SSP napadnutý rozsudok správneho súdu zmenil tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

46. V ďalšom konaní bude žalovaný postupovať spôsobom načrtnutým kasačným súdom vyššie, a vysporiada sa s dopadmi zmeny právnej úpravy na prípad sťažovateľa a zohľadní ich, ak sú na jeho prospech. A to tak v prípade zmeny právnej úpravy týkajúcej sa sankcionovateľných povinností sťažovateľa (§ 23 ods. 7 zákona o lesoch v znení účinnom od 1. júna 2025, bližšie bod 35 tohto rozsudku), ako aj v prípade zmeny právnej úpravy týkajúcej sa zmiernenia sankcií za zistené správne delikty (§ 17 ods. 5 písm. a) a b) zákona o dreve v znení účinnom od 1. júna 2025; bližšie body 29 a 30 tohto rozsudku). Žalovaný sa tiež vysporiada s právnou otázkou pomeru špeciality medzi správnymi deliktami podľa § 17 ods. 1 písm. c) a e) zákona o dreve v znení účinnom do 31. mája 2025 (body 42 a 43 tohto rozsudku). Svoje právne závery následne žalovaný náležite odôvodní. Žalovaný je pritom viazaný vyjadreným právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP).

47. O nároku na náhradu trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že plne úspešnému žalobcovi/sťažovateľovi priznal právo na úplnú náhradu trov kasačného konania, ako aj trov konania pred správnym súdom (§ 175 ods. 1 SSP). O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

48. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.